

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 113/18

Λουξεμβούργο, 25 Ιουλίου 2018

Απόφαση στην υπόθεση C-216/18 PPU
Minister for Justice and Equality κατά LM (Πλημμέλειες του δικαστικού
συστήματος)

Δικαστική αρχή η οποία καλείται να εκτελέσει ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης οφείλει να μην το εκτελέσει εάν εκτιμά ότι ο ενδιαφερόμενος κινδυνεύει να υποστεί προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματός του σε ανεξάρτητο δικαστήριο και, κατά συνέπεια, προσβολή της ουσίας του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη, λόγω πλημμελιών ικανών να επηρεάσουν την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας στο κράτος μέλος το οποίο εξέδωσε το ένταλμα

Κατά του LM, Πολωνού πολίτη, έχουν εκδοθεί τρία ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης από τα πολωνικά δικαστήρια, προκειμένου να του ασκηθεί δίωξη για παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών. Ο LM, ο οποίος συνελήφθη στην Ιρλανδία στις 5 Μαΐου 2017, αντιτάχθηκε στην παράδοσή του στις πολωνικές αρχές προβάλλοντας ότι, κατόπιν των μεταρρυθμίσεων του πολωνικού δικαστικού συστήματος, διατρέχει πραγματικό κίνδυνο να μην τύχει δίκαιης δίκης στην Πολωνία.

Στην απόφασή του *Aranyosi και Căldărașu*¹, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης απεφάνθη ότι, εφόσον η δικαστική αρχή εκτέλεσης διαπιστώσει ότι συντρέχει, όσον αφορά το πρόσωπο κατά του οποίου έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, πραγματικός κίνδυνος απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης υπό την έννοια του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εκτέλεση του εν λόγω εντάλματος πρέπει να αναστέλλεται. Εντούτοις, τέτοια αναστολή είναι δυνατή μόνον κατόπιν ελέγχου διενεργούμενου σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, η δικαστική αρχή εκτέλεσης οφείλει να διαπιστώσει την ύπαρξη πραγματικού κινδύνου απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης στο κράτος μέλος το οποίο εξέδωσε το ένταλμα, ιδίως λόγω συστημικών πλημμελειών. Στο δεύτερο στάδιο, η δικαστική αρχή εκτέλεσης οφείλει να βεβαιωθεί ότι συντρέχουν σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι για να θεωρηθεί ότι το πρόσωπο κατά του οποίου έχει εκδοθεί το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης θα εκτεθεί σε τέτοιο κίνδυνο. Πράγματι, η ύπαρξη συστημικών πλημμελιών δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ότι, σε συγκεκριμένη περίπτωση, το οικείο πρόσωπο θα υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση σε περίπτωση παράδοσης.

Εν προκειμένω, το High Court (ανώτερο δικαστήριο, Ιρλανδία) ζήτησε από το Δικαστήριο να διευκρινισθεί εάν η δικαστική αρχή εκτέλεσης, στην οποία έχει υποβληθεί αίτημα παράδοσης που ενδέχεται να οδηγήσει σε προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματος του εκζητούμενου προσώπου σε δίκαιη δίκη, οφείλει, σύμφωνα με την απόφαση *Aranyosi και Căldărașu*, να διαπιστώσει, αφενός, την ύπαρξη πραγματικού κινδύνου προσβολής του εν λόγω θεμελιώδους δικαιώματος λόγω πλημμελιών του πολωνικού δικαστικού συστήματος και, αφετέρου, ότι το οικείο πρόσωπο εκτίθεται σε τέτοιο κίνδυνο, ή εάν αρκεί απλώς η διαπίστωση της ύπαρξης πλημμελιών του πολωνικού δικαστικού συστήματος, χωρίς να χρειάζεται η δικαστική αρχή εκτέλεσης να εκτιμήσει εάν το συγκεκριμένο πρόσωπο εκτίθεται σε τέτοιου είδους κίνδυνο. Το High Court ζήτησε, επίσης, από το Δικαστήριο να διευκρινισθεί ποιες πληροφορίες και εγγυήσεις πρέπει να λαμβάνει η δικαστική αρχή εκτέλεσης από τη δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος για να θεωρήσει ότι δεν υφίσταται τέτοιος κίνδυνος.

Τα εν λόγω ερωτήματα εντάσσονται στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων του δικαστικού συστήματος στις οποίες προέβη η πολωνική κυβέρνηση, οι οποίες οδήγησαν την Επιτροπή στη διατύπωση,

¹ Απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Απριλίου 2016 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις [C-404/15 PPU](#) και [C-659/15 PPU](#), βλ. [ΑΤ αριθ. 36/16](#).

στις 20 Δεκεμβρίου 2017, αιτιολογημένης πρότασης με την οποία το Συμβούλιο καλείται να διαπιστώσει, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1 ΣΕΕ², την ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης του κράτους δικαίου από την Πολωνία³.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο επισημαίνει, καταρχάς, ότι η άρνηση εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης αποτελεί εξαίρεση από την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης στην οποία βασίζεται ο μηχανισμός του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, εξαίρεση η οποία πρέπει να ερμηνεύεται στενά.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο αποφαίνεται ότι η ύπαρξη πραγματικού κινδύνου να υποστεί το πρόσωπο κατά του οποίου έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματός του σε ανεξάρτητο δικαστήριο και, κατά συνέπεια, προσβολή της ουσίας του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη, επιτρέπει στη δικαστική αρχή εκτέλεσης να μην εκτελέσει, κατ' εξαίρεση, το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Συναφώς, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η προάσπιση της ανεξαρτησίας των δικαστικών αρχών είναι υψίστης σημασίας προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική δικαστική προστασία των πολιτών, ιδίως στο πλαίσιο του μηχανισμού του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.

Επομένως, στις περιπτώσεις που το πρόσωπο κατά του οποίου έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης επικαλείται, προκειμένου να αντισταθεί στην παράδοσή του στην εκδούσα το ένταλμα δικαστική αρχή, την ύπαρξη συστημικών ή γενικευμένων πλημμελειών που, κατά την κρίση του, ενδέχεται να επηρεάσουν την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας στο κράτος μέλος που εξέδωσε το ένταλμα σύλληψης και το δικαίωμά του σε δίκαιη δίκη, η δικαστική αρχή εκτέλεσης οφείλει, σε πρώτο στάδιο, να αξιολογήσει βάσει αντικειμενικών, αξιόπιστων, συγκεκριμένων και δεόντως επικαιροποιημένων στοιχείων την ύπαρξη πραγματικού κινδύνου προσβολής αυτού του δικαιώματος στο κράτος μέλος που εξέδωσε το ένταλμα, κινδύνου που συνδέεται με την έλλειψη ανεξαρτησίας των δικαστηρίων του εν λόγω κράτους μέλους λόγω των επίμαχων πλημμελειών.

Το Δικαστήριο κρίνει ότι οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην αιτιολογημένη πρόταση που απηύθυνε πρόσφατα η Επιτροπή στο Συμβούλιο βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, ΣΕΕ συνιστούν ιδιαίτερος κρίσιμα στοιχεία για την αξιολόγηση αυτή.

Επιπροσθέτως, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η απαίτηση περί ανεξαρτησίας και αμεροληψίας των δικαστηρίων έχει δύο πτυχές. Ειδικότερα, είναι αναγκαίο τα δικαιοδοτικά όργανα i) να ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη αυτονομία, χωρίς εξωτερικές παρεμβάσεις ή πιέσεις και ii) να είναι αμερόληπτα, ήτοι να τηρούν ίσες αποστάσεις ως προς τους διαδίκους και τα αντιμαχόμενα συμφέροντά τους σε σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς. Κατά το Δικαστήριο, αυτά τα εχέγγυα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας απαιτούν την ύπαρξη κανόνων, ιδίως όσον αφορά τη σύνθεση του οργάνου, τον διορισμό των μελών του, τη διάρκεια της θητείας τους και τους λόγους εξαίρεσης, παύσης ή ανάκλησής τους. Η απαίτηση περί ανεξαρτησίας επιτάσσει, εξάλλου, το πειθαρχικό καθεστώς εκείνων στους οποίους έχει ανατεθεί δικαιοδοτικό έργο να παρέχει τα αναγκαία εχέγγυα ώστε να αποφεύγεται κάθε ενδεχόμενο χρήσεως αυτού του καθεστώτος ως συστήματος πολιτικού ελέγχου του περιεχομένου των δικαστικών αποφάσεων.

Εάν η δικαστική αρχή εκτέλεσης εκτιμά, υπό το πρίσμα των ανωτέρω απαιτήσεων περί ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, ότι υφίσταται, στο κράτος μέλος που εξέδωσε το ένταλμα, πραγματικός κίνδυνος προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, οφείλει, σε δεύτερο στάδιο, να εκτιμήσει, κατά τρόπο συγκεκριμένο και ακριβή, εάν, υπό τις περιστάσεις της εξεταζόμενης περιπτώσεως, συντρέχουν σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι για να θεωρηθεί ότι, μετά την παράδοσή του στο κράτος μέλος που εξέδωσε το ένταλμα, ο εκζητούμενος θα διατρέξει τέτοιου είδους κίνδυνο. Αυτή η συγκεκριμένη

² Το άρθρο 7, παράγραφος 1, ΣΕΕ προβλέπει τα εξής: «Το Συμβούλιο δύναται, βάσει αιτιολογημένης προτάσεως του ενός τρίτου των κρατών μελών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αποφασίζοντας με την πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων των μελών του και κατόπιν της έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να διαπιστώσει την ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από κράτος μέλος των αξιών του άρθρου 2».

³ Πρόταση αποφάσεως του Συμβουλίου για τη διαπίστωση της ύπαρξης σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης του κράτους δικαίου από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, της 20ής Δεκεμβρίου 2017, COM (2017) 835 τελικό.

εκτίμηση πρέπει να γίνεται και όταν, όπως εν προκειμένω, το κράτος μέλος που εξέδωσε το ένταλμα έχει αποτελέσει το αντικείμενο αιτιολογημένης προτάσεως της Επιτροπής, διατυπωθείσας βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, ΣΕΕ, προκειμένου το Συμβούλιο να διαπιστώσει την ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβάσεως από το εν λόγω κράτος μέλος των αξιών που μνημονεύονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ⁴, και η δικαστική αρχή εκτέλεσης κρίνει ότι διαθέτει στοιχεία ικανά να αποδείξουν την ύπαρξη συστημικών πλημμελειών, υπό το πρίσμα των ανωτέρω αξιών.

Για να εκτιμήσει τον πραγματικό κίνδυνο που διατρέχει το εκζητούμενο πρόσωπο, η δικαστική αρχή εκτέλεσης πρέπει να εξετάσει σε ποιον βαθμό οι συστημικές ή γενικευμένες πλημμέλειες ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στα δικαστήρια που είναι αρμόδια για την εκδίκαση της υπόθεσης του εκζητούμενου προσώπου. Εάν από τον έλεγχο αυτόν προκύψει ότι οι επίμαχες πλημμέλειες είναι ικανές να επηρεάσουν τα αρμόδια δικαστήρια, η δικαστική αρχή εκτέλεσης πρέπει να αξιολογήσει εάν συντρέχουν σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι για να θεωρηθεί ότι το οικείο πρόσωπο, λαμβανομένης υπόψη της προσωπικής του κατάστασης, της φύσης του αδικήματος για το οποίο διώκεται, καθώς και του πραγματικού πλαισίου που αποτέλεσε τη βάση για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, θα διατρέξει πραγματικό κίνδυνο προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματός του σε ανεξάρτητο δικαστήριο και, κατά συνέπεια, προσβολής της ουσίας του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη.

Επιπροσθέτως, η δικαστική αρχή εκτέλεσης οφείλει να ζητήσει από την εκδούσα το ένταλμα δικαστική αρχή κάθε συμπληρωματική πληροφορία την οποία κρίνει αναγκαία για την αξιολόγηση της ύπαρξης τέτοιου κινδύνου. Στο πλαίσιο αυτό, η εκδούσα το ένταλμα δικαστική αρχή δύναται να προσκομίσει κάθε αντικειμενικό στοιχείο σχετικά με τυχόν μεταβολές των όρων προστασίας των εγγυήσεων ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, που ενδέχεται να αποκλείει την ύπαρξη του ανωτέρω κινδύνου για τον εκζητούμενο.

Στην περίπτωση που, έχοντας εξετάσει το σύνολο των στοιχείων αυτών, η δικαστική αρχή εκτέλεσης εκτιμά ότι υφίσταται πραγματικός κίνδυνος ο ενδιαφερόμενος να υποστεί, στο κράτος μέλος το οποίο εξέδωσε το ένταλμα, προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματός του σε ανεξάρτητο δικαστήριο και, κατά συνέπεια, προσβολή της ουσίας του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη, οφείλει να μην εκτελέσει το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης που έχει εκδοθεί κατά του συγκεκριμένου προσώπου.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

---

⁴ Το άρθρο 2 ΣΕΕ προβλέπει τα εξής: «Η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη εντός κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από τον πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.»